18-8-1976

આન્દરસી સુરત.

પબ્લીશર,

મુનશી ગુલામેખ્વાજા મોલવી ગુલામેહુસેન બુકસેલર.

બડી ઘટાઆલ સુરત.

હસ્બે ફરમાઇશ,

મશાઅલ્લા બુકસેલર,

ખોજા સ્ટ્રીટ મોઠાઇવાલા બીલ્ડીંગ, મુંબઇ નં. ૯

હી. સ. ૧૩૪૫]　　　[ઈ. સ. ૧૯૨૬

કીંમત એક આના

गूजरात विद्यापीठ ग्रंथालय

[गुजराती कॉपीराअिट विभाग]

अनुक्रमांक ૧૩૧૩૪ वर्गांक

पुस्तकनुं नाम આરોગ્ય રક્ષણ

विषय ૬૩૬૮ : ૩ ૩૬૮

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
૧૩૧૩૪
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ સંગ્રહ

કવ્વાલી.

ચલી તેગે અલી જો ચમકતી હુઇ
લગી કુફ્રને લાશે શીશકતી હુઇ
કહા હયદરને બુતખાનેકો તુડવાકર મુસલમાં હો
ગુનાહ જીતને કીયે ઝાલીમ તુ ઉનપર અબ પસેમાં હો
નહી તેગ ચલેગી ચમકતી હુઇ–ચલી
મકાતીલને કહા મજહબ કબુલેંગે ન હમ તેરા
જબાં કો થામલે કે દીલ જલને લગા મેરા
તેરી બાત્ત હય ફયસી ભભકતી હુઈ–ચલી
મકાતીલસે કહા હયદરને, બુતખાને કો તોડેગેં
અગર જીંદા રહા તુજકો મુસલમા કરકે છોડેગેં
ચુબી બાત યે દીલમે ખટકતી હુઇ–ચલી
કીયે ફીર તીન હમલે કાફીરે બદબુંને જલજલકર
ન કોઇ રાસ આયા હયદરે કરરાર કે ઉપર
ગીરી તેગ ગીરેહમે અટકતી હુઇ–ચલી
લગાઇ તેગ ફીર હયદરને ઉસ બદકાર કે ઉપર
મકાતીલકે હુવે ટુકડે ગીરા ઉસદમ જમીં ઉપર
રહી ખાક પે લાશ તડપતી હુઇ–ચલી
રીસાલત આપકી માની સખી ઉન નેકબખ્તોંને
પડા પથ્થરોં ને ભી કલમા ગવાહી હય દરખ્તોંને
ગીરી કુફ્ર પે તેગ ચમકતી હુઇ–ચલી

કવ્વાલી

હુસ્નમે મસ્તી કહાં જો તેરે મસતાનોમેં હય
મેવા જન્નતમેં કહાં જો તેરે મયખાનોંમે હય
નાખુદા કાબેમે દેખા ઓર ન બુતખાનેમે હય
સેખજી રીંદદોસે પુછો દીલકે કાશાનોંમે હય
કોઇ જાકે ઉનસે કહેદો યહાં ન આવે ડર ન જાય
આવો અભી કમસીન હય ઓર કબ્ર વીરાનેમે હય
કયા રકમ કો પુછતે હો મર ગયા મુદ્દત હુઇ
એક શરાબી થા કે જીસકી કબ્ર મયખાનેમે હય

કવ્વાલી

કત્લ ગાહકો જબ ચલે વો લેકે ખંજર હાથમેં
ખુદ બખુદ આને લગે આશીકં લીયે સર હાથમેં
અય ફિરસ્તો બહે ન જાએ મેરે કત્લે આશકા
થામ લેના કસ્તીએ બીસમીલકા લંગર હાથમેં
આઇનેને કર દીયા મગરૂર હુસ્ને યારકો
હોગા મહેશરમે ગીરેબાને સીકંદર હાથમે
દેખનેસે દીલ યેહ કહેતા હય ઉઠા જલદી નકાબ
દેખ લેના રહે ન જાયે દસ્તે ખંજર હાથમે
મયકદોંસે મીર જાતે હય જરા તુંમ દેખલો
મયકા શીશા હય બગલમે દસ્તે સીલબર હાથમે

૩

ગઝલ અકબર કવ્વાલી તર

હમ ગુન્હેંગારોંપે તેરી મેહરબાની ચાહીયે
સબ ગુન્હે મીટ જાયંગે રહેમતકા પાંની ચાહીયે
પુસ્તપર મોહરે નબુવ્વત કરકે ખાલીકને કહા
ક્રુચતો અય પ્યારે મેરી તુજકો નીશાની ચાહીયે
કહેતે હેં ખાલીકસ હઝરત મેં તેરા મહેબુબ હું
ખુલ્દમેં સબ ઉમ્મતી મહેબુબ જાની ચાહીયે
દેખકર મહેરાજમેં સામાન ફરિસ્તોંને કહા
અયસા મહેમાં ચાહીયે યુ મહેરબાની ચાહીયે
હો મેરી પલકોંકી જારૂબે મઝારે મુસ્તફા
આંખકે પરદોંકી વા ચાદ બનાની ચાહીયે
હીજ્ર સેહને બીસ્તરે ગમપર ગીરાયા હય મુઝે
ઓર કયા તાકત તુઝે અય નાતવાની ચાહીયે
દાસ્તાને ગમ કહાની ગમકી બજુઝ આપકે
કીસકો કહેની ચાહીયે કીસકો સુનાની ચાહીયે
સાફીએ મહેશર નહિ મેરે ગુન્હાઓંકા શુમાર
અયસે આસીપર તુમ્હારી મહેરબાની ચાહીયે
જાન બહક તસલીમ હે ઈશ્કે રસુલીલ્લાહ મે
તુરબતે અકબર મદીનેમેં બનાની ચાહીયે

૪

કવ્વાલી

મેં ફીદા હોતા હું વો કરતે હેં નફરત દેખના
મેરી ઉલફત દેખના ઉસકી અદાવત દેખના
કબ પસંદ આએગી ઉસકો સેરે જન્નત દેખના
તેરે કુચેમે બનેગી જીસકી તુરબત દેખના
મેં ઇધર હું સર ઝુકા એ વો ઉધર ખંજર બકફ
મેરી હીમ્મત દેખના શોકે શહાદત દેખના
કબસે હમ તેરી નીગાહે નાઝકે મુશતાક હેં
એક જરા મુંડ કર ઇધર ઓ બે મુરવત દેખના
વસલકીશબ વો મેરે ઘર આતે આતે ફીર ગએ
સીદી હોકર હો ગઈ ઉલટી યે કીસમત દેખના
બળ બયા દેળા ખીઆકા કહેતે હે મુંરઆકે પુલ
બુલ બુલોકી આંગઇ ગુલશનમે સામત દેખના
કાંપતા હય દેખ કર કાતીલકો મકતલમેં અદુ
રખ દીથા સર ઝેરે ખંજર મેરી હીમ્મત દેખના
બાદ મુદતકે મીલા તુમકો શોહલ વો હસીં
રહે ન જાએ આજ દીલમે કોઇ હસરત દેખના

૫

ગઝલ.

જબ અરબ કે ચમનમે વો નુરે ખુદા

હર તરફ જલવા અપના દીખાને લગા

કુફ્ર ગારત હુવા બુત ગીરે તુટકર

મુહ પહાડો મેં સબતાં છુપાંને લગા

બદલ્યાં રહેમતોકી ગરજને લગી

નોબતે સાદમાનીકી બજને લગી

દીનકી ફોજ હર સીમત સજને લગી

પરચા ઇસલામકા ઝગ મગાને લગા

ફીર તો બહેરે સરીઅતમે મોઝે ઉઠી

ચાર જાનીબ નબુવતકી ફોઝે બઢી

ખાશ અલ્લાહસે બાતે હોને લગી

પાશ રૂહુલઅમી આને જાને લગા

કસરે કસરાકે કંગુરે ગીરને લગે ડુબેતે કલમા

પડ પડ કે તીરને લગે

આગ આતશ કદોકી બુઝાને લગા

સુખે શહેરાંમે પાની બહાને લગા

અકબરે ખાક્તાકી હય યે ચાર ઇલતીજા

ઇનમે કોઇ તો પુરી હો બહેરે ખુદા

યાતો જલવા દીખા થા મદીને બુલા

વર્ના તસકીન દે દીલ ઠીકાને લગા

६

કવ્વાલી.

મહોબ્બત ન કીજે જમાના બુરા હૈ
ખુદાકી કસમ દીલ લગાના બુરા હૈ
અદાસે છુપા કરકે ઘુંઘટમેં મુંહકો
મેરી જાં તેરા મુસ્કરાના બુરા હૈ
હૈ લાઝીમ શહીદોંકી તાઝીમ તુમકો
જનાજેપે ઠોકર લગાના બુરા હૈ
અભી ખ્વાબ ગફ્લતમેં વોહ ગુલ હૈ બુલબુલ
તેરા બાગમે ચેચહાના બુરા હૈ
ગઝબ કર રહી હેં યેહ જુલ્ફેં તુમ્હારી
કે બાલાએ રૂખ બલકા ખાના બુરા હૈ
હમારી તો એ જાન કીસ્મત બુરી હૈ
ન તુમ હો બુરે ન જમાના બુરા હૈ
પસંદ દીના હે સબ યેહ આદત તુમ્હારી
રકીબો કે ઘર આના જાના બુરા હૈ
ન કર જુલમ મંજુર ઉસ ગમપે એ બુત
કે હમ દિલ જલોંકા જલાના બુરા હૈ

૭

ગઝલે હાફીઝ

દુનીયામે કોઇ આપસા હુસીયાર કહા હય
મુજ જેસા કોઇ ઇશકકા શરશાર કહા હય
મકતલમે તો મરને કે લીયે આએ હેં કાતીલ,
દેખેં તેરે અબરૂકી વો તલવાર કહા હય
હેં શરબતે દીંદારકે બદલે જો વો શંમભી
પીલેગેં વોહી હમ હમે ઇનકાર કહા હય
હો બાદા કસી તર્ક તેરે કહેનેસે કયું કર
દીલપર હો અસર જીસ્સે વો ગુફતાર કહા હય
ચલતા હય જો બન બનકે યે તાઊસ ચમનમે
મેહશર હો બપા જીસ્સે વો રફતાર કહા હય
સેહત હુઇ સુનતેહી મસીહાકી ગુફતાર
દીખલાઓ મુજે વો મેરા બીમાર કહા હય
પોહચા સરે મકતલ જો વો કાતીલ તો પુકારા
અબ આએ વો મરનેકે તલબગાર કહા હય
કહેતે હેં લીખે કોઇ કહા તક ઉને નામા
યા ઉનકી તરાસે કોઇ બેકાર કહા હય
હોતે હે ખફા અરઝે તમન્નાપે વો હાફીઝે
ઇનકાર તો હે સાફ યે ઇ.રાર કહા હય

૮

ગઝલે અખતર લખનવી

લુત્ફ કયા દીદારકા હાસીલ ભલા પરદેમે હો
મે પસે પરદા રહુ વો મહેલકા પરદેમે હો
ફીકરથી મુંદતસે યે મુજકો કે કયા પરદેમે હો
અબ ખુલાયે હાલ તુમ જલવા નુમા પરદેમે હો
ઈશક વો સેહેકે પરદેમે ભી છુપ સકતા નહી
કીસ તરાહ ફીર આશીકીકી ઈમતીહા પરદેમો હો
હુસ્નને તુમકો ઝમાને ભરમે રૂસવા કર દીયા
તુમ સમજતે હો અભી તક દીલરૂબા પરદેમે હો
નાઝે માશુકીયે શા માલ દીલદીહીકા ભી હો રંગ
ઇસ તુમારી બેવફાઈ કે વફા પરદેમે હો
અપને દામનમે છીપાએ બેઠી હય તુમકો હયા
હો કે બે પરદાભી તુમ અય મેહલકા પરદેમે હો
સેહરને ચશમે ફુસુગરકે મેરા દીલ છલ્લીયા
કયા સમજમે આએ જબ યે સોબદા પરદેમે હો
મુજસે આખે ફેરલો અગીયાર સે આખે લડાવ
પુતલીયો કા યે તમાશાભી ઝરા પરદેમે હો
મે જો અય અખતર દીખાઉ ઇશક બાઝીકા કમાલ
વોહશી બસ મેરે પહલુકે સદા પરદેમે હો

૯

આઇ તેગ હુસેની ચમકતી હુઈ.

કવ્વાલી

આઇ તેગ હુસેની ચમકતી હુઈ
ભાગી ફોઝે યઝીદી દહકતી હુઈ
કહા શબ્બીરને આદાસે મેં ફરઝંદે હયદર હું
ભગા દુગા તુમે દમભરમે વો શેરે દીલાવર હુ
દેખી જંગકી આગહુ દહકતી ઇ
ભાગી ફોઝે યઝીદી દહકતી હુઈ
પુકારા સીમ્રને અય સામીયો શબ્બીરકો મારો
કરો અકબરકો બજો અસગરે બે શીરકો મારો
રહી આલે રસુલ બીલકતી હુઈ
ભાગી ફોઝે યઝીદી દહકતી હુઈ
પયમંબર કે નવાસે કો નદો એક કતરા પાનીકા
સુનો મત રોના ધોનો તુમ ઝરા હયદરકે જાનીકા
મરે પીયાસી સકીના સીસકતી હુઈ
ભાગી ફોઝે યઝીદી દહકતી હુઈ
કહા અબ્બાસને અય સીમ્ર કુછ અલ્લાહકા ડર હય
અરે કમબખ્ત યે શબ્બીર દિલબંદે પયમબર હય
વહાં આંખ રહેગી ઝપકતી હુઈ
ભાગી ફોઝે યઝીદી દહકતી હુઈ

ગઝલે અખતર લખનવી.

હશીનોકી તીરછી નીગાહઓને મારા
ફકીરો કો ઈન બાદશાહોને મારા
બને હાઓ નાલા મેરે દુશ્મનેજાં
ખુલા રાઝે ઉલફત ગવાઓને મારા
બચે કત્લ હોનેસે હરગીઝ ન આસીક
બહોત ઝોરભી બે ગુનાહોને મારા
અસરસે મરી જાન ન જાએગા ખાલી
કોઈ તીર અગર મેરી આહોને મારા
હમે તો દીયે ઉમરભર હાએ ધોકે
અહુસે તુમારે નીબાહોને મારા
વફાઓકી પાબદીઓને મીટાયા
મોહબ્બતકી રસમોને રાહોને મારા
દીયા દીલ તુંજે ભોલી બાતોમે આકર
જફાજુ તેરી ઝુટી ચાહોને મારા
ગઝબ ઉલફતે ખાલો ગેસુમે ઉલઝે
હમેતો ઈની રૂસીયાહોને મારા
લુટે માયએ સબરો તસકીન અખતર
યે સબખુ ગમકી સીતાહોને મારા

૧૧

કવ્વાલી

દરે મુસ્તફા સંગે મુસા નહી હે
યહાં રબ્બે અરની કા ઝગડા નહી હે
કીસીકા બુલન્દ એસા રૂતબહ નહી હે
સરે અરશ સું કોઇ પોહચા નહી હે
વો હે કોન જો તુજપે શયદા નહી હે
કીસે તેરી નઝરોંને મારા નહીં હે
કહા જોશમેં આકે હઝરતસે હકને
જો તેરા નહીં હે વોહ મેરા નહીં હે
છુપાઓ નચેહરે કો બુરકેહમેં સાહબ
અભી હમને જી ભરકે દેખા નહીં હે
રૂકે શહતો પરદેહ સે આવાઝ આઇ
કે પરદેહમેં આ તુજહસે પરદહ નહી હે
અરબમેં અજમ મેં ઝમીંપર ફલકપર
કહાં આપકા બોલ બાલા નહી હે
કુજા સયરે અહમદ કુજા સયેરે મુસા
યહાં અરશ હે તુરે સીના નહી હે
ચલો વાદીયે ઇશ્ક મેં પાબરેહના
યેહ જંગલ વોહ હે જીસમેં કાટાં નહી હે

૧૨

કવ્વાલી

કૌનસે શમશાદ કદસે ચાર આખે હોગઇ
નરગીસે બીમારકી બીમાર આખે હોગઇ
કીસ કમા અબરૂસે અય દીલ ચાર આખે હોગઇ
આંખ મીલતેહી જીગરકે પાર આખે હોગઇ
સદમએ ફુરકતમે આખીર હો રહો કહાતક અશકબાર
રોતે રોતે રાતદીન ખુબાર આખે હોગઇ
શોખીયા તુમે શોખ ચશમોકી જોદેખી રાતદીન
અબ હમારી ઓ બુતે તરસાર આખે હોગઇ
આરીઝે રોશનસે દમભરકો સરકતીહી નહી
મેહવે હુસેન રૂએ પુર અનવાર આખે હોગઇ
મુબુલે ગેસુ ગુલે આરીઝકાકા નકશા જમગયા
અબ સરાપા તખત હે ગુલઝાર આપે હોગઇ
ઇસ કદર ચશમે બુતે બદમશતસે ઉલફત બઢી
અબ તો અય અખતર ગલેકા હાર આખે હોગઇ

કીતાબ મીલનેકા પતા

નુરમહમદ ઉસમાન બુકસેલર
સ્ટેશનરોડ—સુરત.

૧૩

ગઝલ

વોહ શવકત હબીબે ખુદા આપકી હે
કે અરશે મુઅઝઝમ પે જા આપકી હે
રહુ કયું ન મહુવે દુરૂદ ઓર મદહત
મોહબ્બત જો બેરૂલવરા આપકી હે
અતાકર એનેહ ખુહદ અય મેરે ખાલીક
યેહ ઉમ્મતતકે હકમેં દુઆ આપકી હે
જહાં રાત દીન રહમતે હે બરસતી
ઝમી વોહ રસુલે ખુદા આપકી હે
ન ઘબરાઉંગા ઝુલમતે ગોરસે મેં
કે મરકદ મેં પોહચાં ઝીયા આપકી હે
અજબ હે મરીઝે ગુનહકો હો સેહહત
મુજેહ દીહુઇ યેહ શીફા આપકી હે
જલએગી કિયા મુજહકો નારે જહન્નમ
મેરે લબપે જારી સના આપકી હે
કીયા મુજહ કો મશહુર મદ—હા હઝરત
ઇનાયત યેહ હઝરત કીદા આપકી હે
યેહ અરઝે હુસેને સનાખ્વાંહે હઝરત
મદીને મેં આઉ રઝા આપકી હે

ગઝલ

બેપરદહ લગી દીલકી અહનાગે જહાં કરદી
દીલલેકે યેહ કિયા હાલત બયાનં જહાં કરદી
એક કતરએ મય ને કર વહદતર દીખાયાહે
સાકી ને મેરી કશતી દરયાગેં રવા કરદી
કરદોંકી દવા દેના યેહ કામ તો તેરા હે
ઇસ દીલકી જો હાલતથી વાહ મયને બયાં કરદી
યેહ ઉમ્ર તુમેહ મુઝતર દુનયાંમે ન ખોનીથી
તુમને તો બળી દોલત બરબાદ યહાં કરદી

ગઝલ

હુરકી હમકો તમન્નાહે ન ગુલશન ચાહીયે
કમલીવાલે દીલરૂબાકા હમકો દરશન ચાહીયે
હમકો આબાદીસે કીયા મતલબ ગરઝ કીયા વાસતા
હમહેં દીવાને હમેં સહરા કા દામન ચાહીયે
ગેસુ અપને રૂએ રોશન પર પડેહી રેહનેદો
એસે ચેહરે કે લીયે એસાહી ચીલમન ચાહીયે
બાદ મુરદન રૂહ મેરી ભટકે કહીં એસા નહો
અય અઝીઝો કુચએ જાનાં મેં મદફન ચાહીયે

૧૫

કવ્વાલી

જબ ઇશકે મહુમદને સીનેમ બીના ડાલી
તસવીર ગીયાકારી રહેમતને મીટા ડાલી
રહેમતકી નઝર તુંમને મુજ આસીપે કયા
બીગડી હુઈ નહુસરમે હર બાત બના ડાલી
શ્રે મીસરકી ગલીયુંમે યુંસુયકે ફકત ચરચે
પર હુસને મહુંમદને એક ધુમ મચા ડાલી
જીબ્રાલ બને કાસીદ અલ્લાહ બના પરવાના
જો બાત ન દેખીથી આલમકો દીખા ડાલી
અય બહેર ખુદા અપના જલના હમે દીખલાના
મેરાજમે જેયસાક ખાલીકને નજર ડાલી
ચરચે હેં ગુલીસ્તાંમે તેરેહી ગુલે ખુબી
કરતે હેં સના તેરી ફુલ ફુલ શજર ડાલી
મેં આતીશે સોઝાસે તુંઝકો તો જલા દુંગા
ગર મેરે નસીમન પર તુને જો નજર ડાલી

૧૬

કવ્વાલી

હય અગર ઇશ્કે અહમદ ભડકતા હુવા
ન ફીરૂ દરબદર મેં ભટકતા હુવા
વો પીલા મેહજો મોણાકા મુજે બેરા રહે
ફીર ન મુશાકી તરાહ મુજકો કભી હોશ રહે
પીલા કોઇ સાગર છલકતા હુવા
મદીનેમે અગર મેરા સફર યુ હોતો બહેતર હો
ગીરેબાં ચાક હો મેરા ન તકીયા હો ન બીસતર હો
રહુ સબજો ગુમબદ કો તકતા હુવા
અદા હો સુક યે કયુ કર તેરે અહસાન બે હદકા
ન રખખા ઇશ લીએ અલ્લાહને સાયા તેરે કદકા
ન રહે જાય કાંટા ખટકતા હુવા
યેહ હસરત હય યેહ અરમા હય યેહી હય આરજુ દીલકી
બરોઝે હશ્ર પુરશીશ હો જો ઉનકે નીમ બીસમીલકી
રહે દાગે અહમદ ચમકતા હુવા

સુરત, બરાનપુરી ભાગોળ ભાજીવાળી પોળમાં આવેલા
શ્રી "અંબિકા વિજય" પ્રીં. પ્રેસમાં હરગોવનદાસ
હરકીશનદાસે છાપ્યું.

છપકર તૈયાર હૈં

(તવહીદકા ડંકા)

(તવહીદ હક)

(શુજાઅતકા ડંકા.)

(તાલીબે દીદાર)

(તેગે અલી.)

જીનમેં નઇ નઇ ગઝલેં ઔર કવ્વાલી વગેરા દરજ હૈ એકબાર જરૂર દેખીયે વરના આપકે દીલમેં હસરત રેહ-જાયગી ઔર દુસરે એડીશનકા ઇન્તેઝાર કરના હોગા.

— -

છપ રહી હૈ.

તવહીદ કી ઝલક કિન્ને આના

જીસમેં વોહ ગઝલે દરજ હૈં કે આજતક છ" નહી હૈ. અનકરીબ છપકર તૈયાર હોગી લીહાઝા અભી ઇસકે ખરીદનેકા ખેયાલ રખીયે.

હર કીસમકી કીતાબે મીલનેકા પતા

મુનશી ગુલામખ્વાજા મોલવી

ગુલામેહુસેન, બુકસેલર,

બડી વડીઆલ—સુરત